

vil man med største Lethed kunne genkende Sognene paa deres Omrids og med fuld Sikkerhed kunne indlægge Punkter paa Kortet, naturligvis kun til Oversigtsbrug.

Jeg skulde tro, at den Kulturhistoriker, som kunde ønske at faa Overblik over visse Typers Udbredelse, det være sig nu Sagn-typer, Hustyper, Lerkarformer, Stednavneled, Dialektord el. lign., vil være glad for Kortet. Ligeledes kan hele Sogne og Herreder jo farvelægges. Jeg har f. Eks. nylig i Stednavneudvalget set et Eksp. af Kortet benyttet til Oversigt over hvilke Sogne, der har indsendt Stednavneoptegnelser, et saadant Sogn var farvet rødt paa Kortet; men det var jo ogsaa muligt, at flere Farver skulde anvendes. Man tænker f. Eks. paa Kort over danske Folkemaal eller over Udbredelsen af Sæder og Skikke.

Der er jo heller intet i Vejen for, at Kortet kan anvendes til Overblik over mere praktiske Forhold, af Landbrugsstatistikken til Udbredelsen af Avlscentre eller Mejerier, af Kornsorternes Dyrkning, Gedeavlens Udbredelse, Jordens Godhed, af Geologerne til Jordarternes Fordeling, af Forstmænd eller Hedeselskabet, af Telefon-, Telegraf- el. Trafikvæsenet o. s. v. Hvem har ikke ofte Brug for et Overblik over Landet, og hvad giver et klarere Billede end et Oversigtskort? Til dette Brug kan Kortet paa det varmeste anbefales, baade til Amtssamfund, der ønsker Overblik over Tilslutningen i de forskellige Sogne, til Museer, der vil kortlægge Egnens kulturhistoriske Typer, og til andre interesserede Institutioner og Enkeltpersoner. Det er kun trykt i 2000 Eksp., og sælges allerede godt. Det faas i praktiske store Afrivningsblokke paa 100 Kort hos Guide C. Andersen, Carstengade 40, Kbhvn. V.

CARL A. TISELIUS: BOHUSLÄNS GAMLA ADLIGA GODS OCH SÄTESGÅRDAR. Förlagsaktiebolaget Västra Sverige. Göteborg. 268 S.

Mens man tidligere har haft Beskrivelser af Hovedgaardene i Skåne, Södermanland, Halland, Uppland, Småland, Västmanland, Västergötland, Värmland og Nerike, saa faar Bohuslen først

med den foreliggende Bog sin Herregaardshistorie. Bogen er Resultat af et fleraarigt Arkiv- og Biblioteksstudium; Norsk Diplomatarium, Norske Rigsregistranter og Dombøger m. m., Musei Arkiv i Göteborgs Stadsbibliotek (især de Aschebergske Papirer), Landsarkivets Jordebøger, og ældre Adkomstbreve i selve Herregaardenes Arkiver ses at være benyttede, foruden et udstrakt Biblioteksmateriale. Derimod øjensynlig ikke de i det københavnske Rigsarkiv beroende bohüslänske Lensregnskaber og Jordebøger.

Bogen nævner ikke sjældent Medlemmer af velkendte danske Adelslægter, og meget ofte er det netop saadanne, som hos Thiset eller i Dansk Adels Aarvog er ret flygtigt omtalte, i alt Fald for de Perioders Vedkommende, da de har haft deres Ophold i Bohüslän. Bogen vil derfor ogsaa for danske Adelsgenealoger have ikke ringe Betydning, og da den er forsynet med et fyldigt Register, vil man med Lethed kunne finde sig til Rette i den.

Flere Adelsfamilier fra Danmark (incl. Skåne, Halland og Blekinge) har indtil de nyeste Tider siddet paa de bohüslänske Hovedgaarde, saaledes Slægterne *Maaneskjold*, *Krabbe*, *Munk* (*Vinranke*) og *Dalpiil*, i ældre Tider var der talrige Slægtskabsforbindelser mellem Adelen i Bohüslän og Danmark, og Medlemmer af Slægterne Akeleje, Baad, Bagge, Bang, Beck, Bilde, Bild, Bjelke, Björn, Blome, Brahe, Brockenhus, Due, Dyre, Fasti, Friis (Haraldskjær), Galde, Galskyt, Griis, Grubbe, Grupendal, Gyldenstjerne, Harboe, Hardenberg, Huitfeld, Juel, Krag, Krummedige, Lange, Litle, Lunge, Marselius, Sehested, Skovgaard, Sparre, Straale, Ulfeldt, Ulfstand, Viffert og Vognsen nævnes i Bogen.

Smukke Illustrationer opliver Texten, Billeder af Hovedgaardene og deres Ejere, Vaabenskjolde, Epitafier, alt bidrager til Bogens smukke Udstyr. En Kortskitze over Hovedgaardenes Fordeeling over Provinsen gør det let at følge den livfuldt skrevne Text, ogsaa for Læsere, der ikke er fortrolige med de stedlige Forhold. Smukt vidner Slutningen om de Følelser, der har besjælet Forf. under Arbejdet: »Det blotta samlandet af jordagods för barn och släkt har sällan bestående värde. Nyskapandet för land och folk, för det mångtusenåriga livets träd, som sugar sin must ur hem-

jordens mark, äger mera av evighetsnatur. Det gäller att bryta ny teg för nye generationer. *Hålla det gamla i hävd och bryta ny bygd.*«

*T. SILLASEN: DANMARKS. OLDTID.* Gyldendal 1925. 119 S.

Det er en fortrinlig Oversigt over Danmarks Oldtid, Lærer Sillasen her har givet. Den er, som den nu foreligger, øjensynlig tænkt som Skolebog, men har absolut Bud til langt videre Krese, saalænge vi endnu savner en god populær Oversigt over vor Oldtidsforskning, der helst skulde blive ligesaa lødig og ligesaa vel-skreven som Sophus Müllers Vor Oldtid, dette storslaaede Møn-ster paa en heldig Forening af stræng videnskabelig Aand og Ev-nen til klar og formsikker Fremstilling.

Forlaget burde ikke have nøjedes med at overdrage Lærer Sillasen den Opgave at skrive Texten til nogle Anskuelsesbilleder, men han skulde have skrevet en populær sammenhængende kro-nologisk Oversigt over vor Oldtids Historie. Han viser med den foreliggende Bog, at han vilde have magtet Opgaven. Fuldt for-trolig med den foreliggende Litteratur, ikke eensidig, men med ligelig Forstaaelse af Arkæologi, Stednavneforskning, Gudelære, Litteraturhistorie og mere almindelig Kulturhistorie, og med en sund og selvstændig Dømmekraft, der gør ham det muligt i den faglige Litteratur at skelne Klinten fra Hveden, Dilettanteriet og Fantasteriet fra den lødige og strænge Videnskab, vilde det have været muligt fra hans Haand at faa en virkelig god og sammen-hængende Oversigt. Saa kort det er, viser det sidste Afsnit om Re-ligion og Folkepræg i Vikingetiden, at vi her har den rette Mand til at give os en i bedste Forstand populær, og ikke eensidig ar-kæologisk, Oversigt over vor Oldtid. Var dette ikke en Opgave for Udvalg til Folkeoplysnings Fremme?

*HANS KJÆR: VOR OLDTIDS MINDESMÆRKER.* Gyldendal. 1925. 195 S.

Siden ovenstaaende Anmeldelse af Lærer Sillasens Bog har Gyldendal udsendt den længe ønskede Folkebog om Oldtidsforsk-